

Informatieplan Digitale Netwerkinfrastructuur (DNI) 2025-2028

Versie 2.0 - Definitief

Expertgroep DNI
28 januari 2026

Managementsamenvatting

De bibliotheek richt haar dienstverlening op kennis en informatie, lezen, leren, meedoen en ontmoeten, steeds vaker zowel fysiek als digitaal. Om deze dienstverlening duurzaam en toekomstgericht te kunnen blijven vervullen, is een sterke en samenhangende digitale netwerkinfrastructuur (DNI) onmisbaar.

Dit informatieplan zet de koers uit voor een gezamenlijke DNI in de periode 2025–2028.

Kernboodschap

- De bibliotheek heeft een stevig, gedeeld digitaal fundament nodig voor de hybride bibliotheek om haar wettelijke en maatschappelijke opdracht duurzaam te kunnen blijven vervullen.
- Het netwerk kiest voor een samenhangend ecosysteem van landelijke en lokale digitale voorzieningen, waarin gezamenlijke diensten, open standaarden en gedeelde afspraken de basis vormen, met ruimte voor lokaal maatwerk en eigen prioriteiten.
- Vijf speerpunten geven richting aan deze ontwikkeling: digitale bibliotheekervaring & platform, een stevig digitaal fundament, veilige persoonlijke toegang, van data naar daadkracht en samenwerken binnen heldere kaders.
- Landelijke, regionale en lokale partijen hebben ieder een duidelijke rol met bijbehorende verantwoordelijkheden en ontwikkelen de digitale infrastructuur in onderlinge samenhang.
- Binnen deze kaders bepalen organisaties zelf hun prioritering, fasering en inzet van capaciteit, passend bij hun eigen context en rol binnen het netwerk.

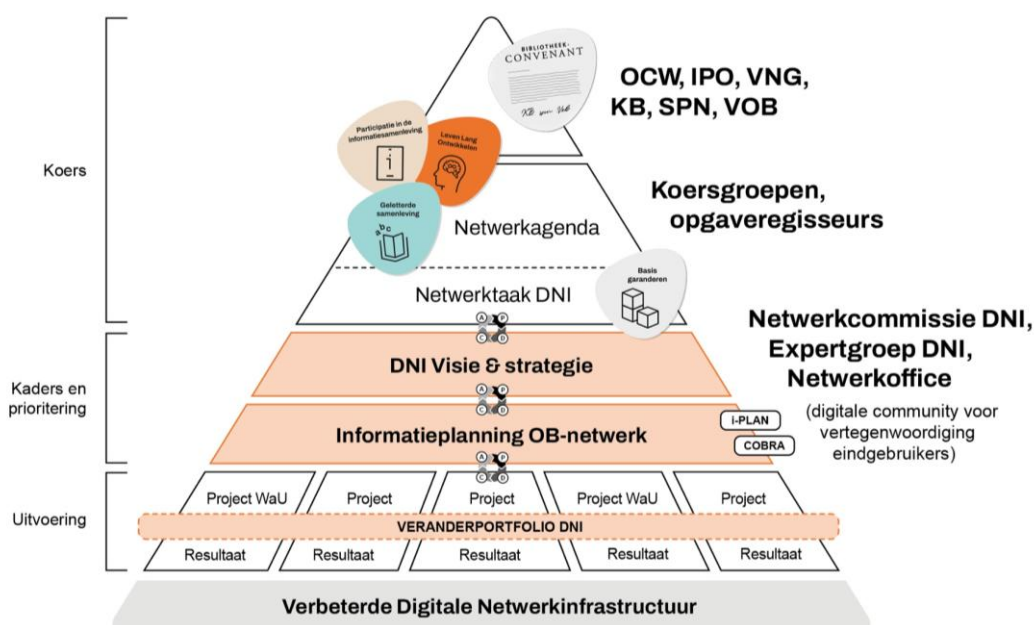
Waarom dit plan nodig is

De digitale dienstverlening van bibliotheken is in de afgelopen jaren sterk gegroeid. Digitale initiatieven, systemen en werkwijzen hebben zich daarbij veelal afzonderlijk ontwikkeld, zonder een gezamenlijke richting of samenhangende sturing op netwerkniveau. Dit leidt tot drempels voor gebruikers in gemak, herkenbaarheid en toegang, terwijl medewerkers veel tijd kwijt zijn aan handmatig werk en het combineren van informatie uit verschillende systemen. Ook gaat het ten koste van de kwaliteit, continuïteit en efficiëntie van de dienstverlening en maakt het moeilijker om impact aan te tonen.

Daarom richt dit informatieplan zich op gezamenlijke kaders en afspraken binnen de DNI, terwijl keuzes over lokale bedrijfsvoeringssystemen, inrichting en uitvoering bij de afzonderlijke organisaties blijven.

Tegelijkertijd nemen de verwachtingen van gebruikers toe: zij verwachten altijd en overal, fysiek en digitaal, toegang tot betrouwbare informatie, inspiratie en ondersteuning die past bij hun digitale leefwereld.

De nieuwe bibliotheekwet Wsob (2026)¹ benoemt expliciet de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor digitale infrastructuur en vraagt om een landelijk ontwikkelplan. Dit informatieplan vervult die rol. Daarnaast maken middelen vanuit het traject Werk aan Uitvoering (WaU) gerichte investeringen mogelijk, mits deze plaatsvinden binnen een heldere, gezamenlijk gedragen koers met duidelijke prioriteiten.

Figuur 1 - Informatieplan (i-plan): van strategie naar uitvoering

Dit informatieplan pakt de gezamenlijke opgave aan vanuit de netwerктаak Digitale Netwerkinfrastructuur (DNI), één van de 6 netwerktaken die de bibliotheekopgave *Basis Garanderen* invullen (zie figuur 1 voor de samenhang).

¹ <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/wsob>

Ambitie en uitwerking in speerpunten

De centrale ambitie is de ontwikkeling van een samenhangende digitale infrastructuur van landelijke en lokale digitale voorzieningen, dat wordt geconcretiseerd via een vijftal speerpunten:

- **Digitale Bibliotheekervaring & Platform (A)**
Gebruikers ervaren de bibliotheek als één herkenbare voorziening, waarin landelijke en lokale, fysieke en digitale diensten logisch samenkomen.
- **Stevig Digitaal Fundament (B)**
Systemen voor collectie, uitlening, activiteiten en klantprocessen werken in samenhang binnen een betrouwbaar en toekomstbestendig digitaal landschap.
- **Veilige, Persoonlijke Toegang (C)**
Gebruikers hebben met één digitale identiteit toegang tot de meeste bibliotheekdiensten via de landelijke inlogvoorziening, met heldere afspraken over privacy, veiligheid en regie bij de gebruiker en met respect voor publieke waarden.
- **Van Data naar Daadkracht (D)**
Betrouwbare en consistente data ondersteunen inzicht, verantwoording en gerichte ontwikkeling van dienstverlening op lokaal, regionaal en landelijk niveau.
- **Samen Werken binnen Heldere Kaders (E)**
Heldere governance, afspraken en werkwijzen zorgen voor samenhang en voorspelbaarheid in de ontwikkeling en het beheer van de digitale netwerkinfrastructuur.

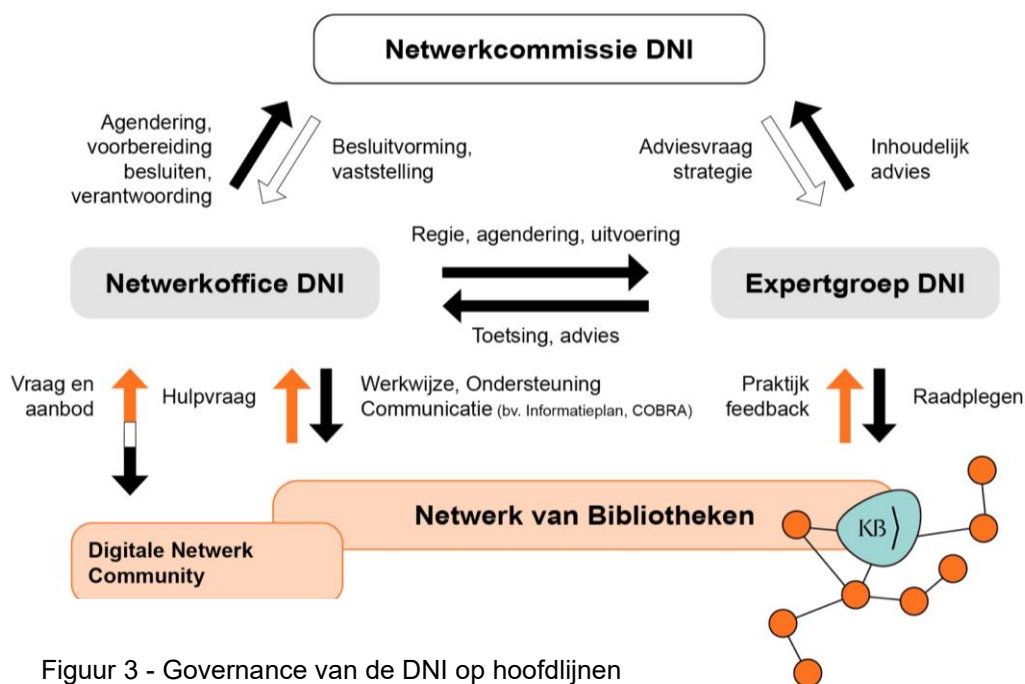
Per speerpunt beschrijft dit informatieplan een toekomstbeeld voor gebruikers, de ontwikkelrichting op systeemniveau, een globale roadmap en de belangrijkste actoren. In vervolgtrajecten worden deze roadmaps verder uitgewerkt in concrete projecten met afzonderlijke besluitvorming.

Sturing en governance

De sturing op de Digitale Netwerkinfrastructuur is belegd binnen de bestaande netwerk governance en vereist geen nieuwe bestuurlijke lagen.

- De **Netwerkcommissie DNI** is verantwoordelijk voor de strategische koers, prioritering en samenhang van de Digitale Netwerkinfrastructuur. Zij fungeert als opdrachtgever voor de doorontwikkeling van dit informatieplan en de bijbehorende roadmaps.
- Het **Netwerkooffice DNI** ondersteunt de Netwerkcommissie door samenhang te bewaken, besluitvorming voor te bereiden en de voortgang van het totale portfolio te monitoren.

- De **Expertgroep DNI** adviseert over inhoud, haalbaarheid en samenhang vanuit de praktijk en draagt bij aan het ontwikkelen van architectuurkaders, standaarden en toetsingscriteria.
- **Bibliotheken en POI's** blijven zelf verantwoordelijk voor lokale keuzes en implementatie, binnen de gezamenlijk vastgestelde kaders. Afwijkingen van deze kaders vragen om expliciete bestuurlijke afweging binnen de netwerk governance.

De beslispunten ten aanzien van dit informatieplan zijn opgenomen in de oplegnotitie Netwerkcommissie d.d. 28 januari 2026.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
1. Inleiding	8
Aanleiding	8
Context en wettelijke kaders	8
Doel en doelgroep van het informatieplan	10
Totstandkoming	10
2. Waarom digitalisering essentieel is voor maatschappelijke impact	11
Digitale infrastructuur als randvoorwaarde	11
Volgende fase hybride bibliotheek	11
Innovatie, cocreatie en AI	12
3. Afbakening, scope en sturing	13
Afbakening van het informatieplan	13
Sturing en governance	14
Werkwijze en besluitvorming	16
Relatie met lokale informatieplannen	17
4. De vijf speerpunten van de Digitale Netwerkinfrastructuur	18
Digitale Bibliotheekervaring & Platform (A)	18
Stevig Digitaal Fundament (B)	20
Veilige, Persoonlijke Toegang (C)	22
Van Data naar Daadkracht (D)	24
Samen Werken binnen Heldere Kaders (E)	26
5 Budgettering	29
Financieel kader Wsob	29
Financiering initiatieven	29
Financiële kaders en besluitvorming	30

Bijlage 1. Toelichting voorzieningen DNI	31
Bijlage 2. Beheerproces i-plan	33
Bijlage 3 Bestuurlijke inbedding in het netwerk	34

1. Inleiding

Aanleiding

De openbare bibliotheek is uitgegroeid tot een brede publieke voorziening die drie maatschappelijke opgaven ondersteunt: een geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen. Inwoners verwachten daarbij een samenhangende dienstverlening, zowel fysiek als digitaal. Digitale dienstverlening is daarmee een volwaardige pijler naast de fysieke bibliotheek.

Hoewel de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet, is de huidige versnippering en beperkte samenhang in digitale voorzieningen niet houdbaar bij verdere groei en toenemende verantwoordingsverplichtingen. Gebruikers ervaren drempels door verschillende websites en inlogmethoden; medewerkers zijn veel tijd kwijt met handmatig werk en het combineren van informatie, wat de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening onder druk zet.

Om deze knelpunten structureel aan te pakken is een samenhangende Digitale Netwerkinfrastructuur (DNI) nodig. Deze verbindt landelijke en lokale digitale voorzieningen en ondersteunt de samenhang tussen fysieke en digitale dienstverlening. Dit informatieplan beschrijft de gezamenlijke strategische richting en de benodigde bouwstenen; concrete uitwerking volgt in vervolgtrajecten.

Een belangrijk uitgangspunt is dat technologie alleen niet voldoende is. De ontwikkeling van de DNI gaat hand in hand met investeringen in digitale vaardigheden, adoptie en ondersteuning van medewerkers.

Context en wettelijke kaders

Met het Bibliotheekconvenant 2024–2027 en de daarop gebaseerde Netwerkagenda 2024–2027 is de gezamenlijke koers voor het bibliotheeknetwerk vastgesteld. Daarin staat samenwerking centraal: lokaal, regionaal en landelijk. De nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob²), die naar verwachting in 2026 in werking treedt, versterkt deze beweging en benoemt expliciet verantwoordelijkheden voor digitale infrastructuur en samenwerking.

De Wsob vraagt om een landelijk ontwikkelplan voor de digitale netwerkinfrastructuur. Dit informatieplan vervult die rol. Het vormt daarmee niet

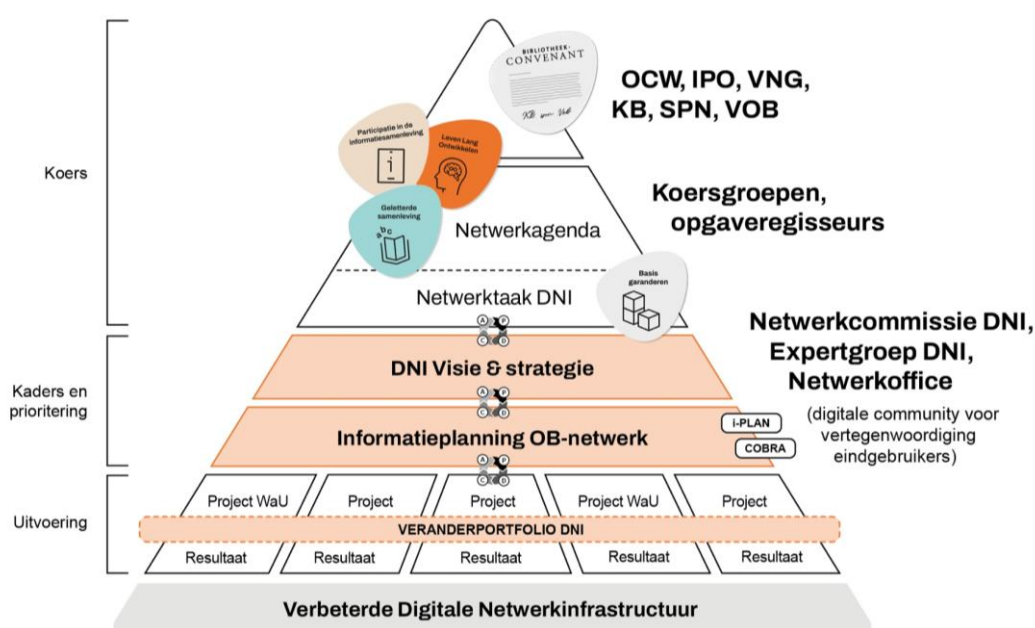
² <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/wsob>

alleen een strategisch kader voor het netwerk, maar ook een belangrijk instrument om invulling te geven aan wettelijke taken en verantwoordelijkheden.

Binnen dit kader is de rolverdeling helder:

- de KB draagt verantwoordelijkheid voor de landelijke digitale infrastructuur;
- lokale bibliotheken zijn verantwoordelijk voor hun eigen (digitale) dienstverlening;
- POI's ondersteunen en verbinden, en helpen bij de vertaling van landelijke kaders naar de lokale praktijk.

Dit informatieplan verbindt deze niveaus en maakt inzichtelijk hoe zij elkaar versterken.

Figuur 1 - Informatieplan (i-plan): van strategie naar uitvoering

Vanuit het landelijke programma Werk aan Uitvoering (WaU) stelt het ministerie van OCW middelen beschikbaar om de digitale dienstverlening van bibliotheken te verbeteren. Dit betreft informatiesystemen, maar ook klantreizen, werkprocessen en benodigde digitale vaardigheden van medewerkers. De KB is opdrachtgever voor dit verbetertraject en voert dit samen met het netwerk uit. Er bestaat een nauwe relatie tussen het informatieplan en de WaU. In *Figuur 1* wordt dit visueel duidelijk gemaakt: het informatieplan is richtinggevend voor de onderwerpen die worden opgepakt in de WaU. De WaU-gelden maken het mogelijk om daadwerkelijk projecten uit te voeren.

Doel en doelgroep van het informatieplan

Doel

Het informatieplan heeft vier samenhangende doelen:

- Richting geven aan de Digitale Netwerkinfrastructuur;
- Samenhang creëren tussen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen;
- Ondersteunt bij prioriteren van gezamenlijke initiatieven;
- Ondersteunen van besluitvorming over voorzieningen en investeringen.

Doelgroep

- Bestuurders en directeuren: strategische keuzes en prioriteiten;
- Managers bedrijfsvoering: impact op processen en kosten;
- Strategisch adviseurs: samenhang met Netwerkagenda en lokale plannen;
- ICT- en informatiemanagers: kaders voor architectuur en implementatie.

Hoewel organisaties binnen het netwerk verschillen in schaalgrootte, takenpakket, werkgebied en bestuurlijke aansturing (gemeentelijk, provinciaal of landelijk), is dit informatieplan bedoeld voor iedere bibliotheekorganisatie.

Totstandkoming

Dit informatieplan is ontwikkeld onder regie van de Expertgroep DNI, in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers uit het bibliotheeknetwerk. Input is opgehaald bij directeuren, strategisch adviseurs, informatiemanagers, de VOB Commissie Digitaal, het Netwerkoﬃce en betrokkenen bij het WaU-traject. Daarmee is het plan gebaseerd op zowel strategische inzichten als praktijkervaring.

2. Waarom digitalisering essentieel is voor maatschappelijke impact

Digitale infrastructuur als randvoorwaarde

Als publieke voorziening vervult de bibliotheek vijf wettelijke functies: het bieden van kennis en informatie, stimuleren van lezen, bevorderen van educatie, toegang geven tot cultuur en het faciliteren van ontmoeting en debat. Deze functies worden steeds vaker ook digitaal ingevuld. Digitale infrastructuur is daarmee geen doel op zich, maar een noodzakelijke randvoorwaarde om maatschappelijke impact te realiseren.

De drie maatschappelijke opgaven vragen om digitale ondersteuning:

- **Bevorderen geletterde samenleving:** digitale toegankelijkheid, automatisch lidmaatschap, samenwerking met scholen, monitoren van bereik, vergroten vindbaarheid boeken, meertaligheid, personalisatie
- **Versterken participatie in de informatiesamenleving:** betrouwbare AI-assistenten, online (ontmoetings)platforms, informatiepunten
- **Stimuleren van een leven lang ontwikkelen:** gepersonaliseerde leerpaden, digitale community's, vindbaar activiteiten aanbod, inzicht in gebruik en impact via verbeterde rapportages

Daarnaast voorziet de bibliotheekopgave *Basis Garanderen* in het onderliggende fundament van de maatschappelijke opgaven via 6 netwerktaken, waarvan de DNI er eentje is.

Volgende fase hybride bibliotheek

De hybride bibliotheek bevindt zich in een volgende ontwikkelfase. Gebruikers bewegen zich moeiteloos tussen fysieke en digitale omgevingen en verwachten een consistente ervaring. Internationale ontwikkelingen zoals platformisering, dataficatie en AI versterken deze verwachting.

In deze fase is het niet langer voldoende om digitale diensten naast fysieke dienstverlening te organiseren. Gebruikers verwachten één herkenbare bibliotheek,

met één lidmaatschap, één digitale identiteit en samenhangende klantreizen over alle kanalen heen. De bibliotheek wordt daarmee meer dan ooit een voorziening met twee gelijkwaardige pijlers: stevig lokaal verankerd én digitaal overal aanwezig.

Innovatie, cocreatie en AI

Innovatie binnen het bibliotheeknetwerk ontstaat steeds vaker in samenwerking met inwoners en partners. Digitale infrastructuur faciliteert deze cocreatie en maakt het mogelijk om succesvolle initiatieven te delen en op te schalen.

De opkomst van kunstmatige intelligentie verandert fundamenteel hoe mensen informatie zoeken en verwerken. Vooral jongere generaties zijn opgegroeid met systemen die niet langer verwijzen naar informatie, maar direct antwoorden geven. De eerste kennismaking met een bibliotheek zal voor velen niet meer via een fysieke vestiging verlopen, maar via een slimme app of digitale assistent. In een wereld waarin systemen zelfstandig informatie ophalen en selecteren, is het essentieel dat bibliotheken hun digitale content zo structureren en publiceren, dat deze vindbaar, begrijpelijk en betrouwbaar is, zowel voor mensen als voor machines.

Bibliotheken hebben hierin een dubbele rol: het benutten van AI om dienstverlening toegankelijker te maken, én het bewaken van publieke waarden zoals betrouwbaarheid, transparantie en privacy. Dit vraagt om gezamenlijke kaders en zorgvuldige keuzes.

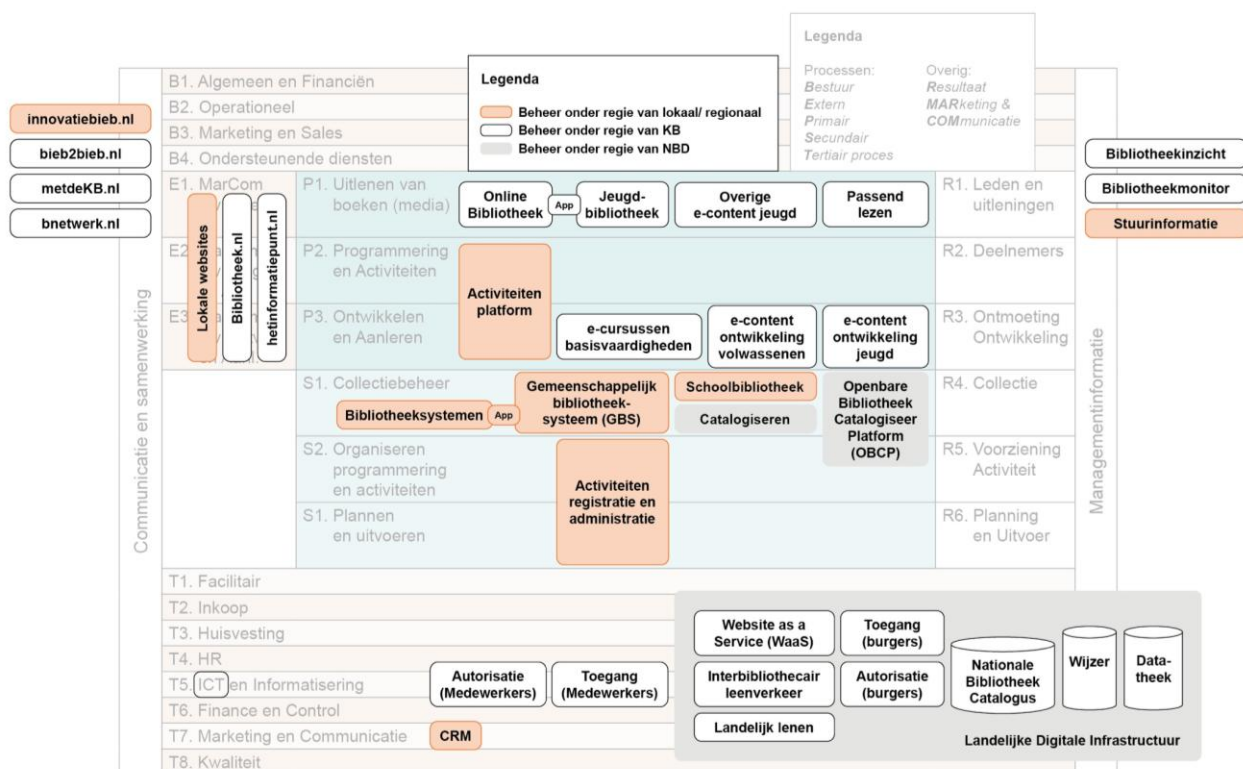
Het bibliotheeknetwerk onderschrijft de principes van Public Spaces, een samenwerkingsverband dat zich richt op het versterken van publieke waarden in de digitale samenleving, en is hier actief bij betrokken. Samen werken zij aan een verantwoorde en veilige digitale omgeving waarin de publieke waarden uit de Wsob - toegankelijkheid, betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit - leidend zijn en waarin publieke in plaats van commerciële belangen centraal staan. De vrijheid om anoniem te blijven, zonder verplichting tot registratie of dataopslag, blijft een fundamenteel uitgangspunt.

Daarnaast moeten bibliotheken helder zijn over welke data zij verzamelen, waarom dat gebeurt en hoe lang gegevens worden bewaard, eventueel met extra uitleg aan bepaalde doelgroepen. Dit wordt nog belangrijker nu Europese regelgeving steeds strengere eisen stelt aan bijvoorbeeld de bescherming van minderjarigen online.

3. Afbakening, scope en sturing

Afbakening van het informatieplan

De Digitale Netwerkinfrastructuur gaat over digitale voorzieningen die netwerkbreed worden gebruikt of strategisch belangrijk zijn voor het bibliotheeknetwerk. Deze voorzieningen worden ontwikkeld en beheerd binnen de gezamenlijke kaders van dit informatieplan. Individuele keuzes die deze samenhang doorbreken, vragen om expliciete bestuurlijke afweging.

Figuur 2 - Digitale voorzieningen die binnen de Digitale Netwerkinfrastructuur vallen. Zie Bijlage 1. Toelichting voorzieningen DNI voor definities.

Lokale bedrijfsvoeringssystemen, zoals HR-, facilitaire- of financiële systemen, vallen vooralsnog buiten de scope. Deze zijn van belang voor individuele organisaties, maar maken geen deel uit van de gezamenlijke digitale infrastructuur.

In Figuur 2 zijn de voorzieningen die binnen de scope van het plan vallen, weergegeven in een organisatiecanvas³ van de openbare bibliotheek. Het canvas loopt van boven naar beneden door verschillende lagen: de bestuurlijke laag (B1–B4), de primaire bibliotheekprocessen (P1–P3) met daaraan gekoppeld de externe communicatie (E1–E3), gevolgd door de secundaire processen (S1–S3) die de primaire processen ondersteunen en ten slotte de tertiaire processen (T1–T8) die de bedrijfsvoering weergeven. De pijlen duiden op de samenhang: aan de voorkant communicatie en samenwerking, aan de achterkant de managementinformatie.

We maken binnen het netwerk onderscheid tussen vier typen digitale voorzieningen:

- **Landelijke, generieke voorzieningen** - basisvoorzieningen die op grond van de Wsob voor het hele netwerk beschikbaar moeten zijn, zoals de landelijke catalogus en inlogvoorzieningen. Deze worden centraal gefinancierd.
- **Gemeenschappelijke voorzieningen** - beschikbaar voor iedereen, maar niet overal in gebruik (zoals GBS, Website as a Service (WaaS)). De financiering is landelijk of collectief.
- **Gedeelde voorzieningen** - gebruikt door een groep bibliotheken binnen een regio of een samenwerking, bv CRM of rapportagetools. De kosten worden onderling verrekend.
- **Lokale voorzieningen** - specifiek voor één bibliotheek, bijvoorbeeld een lokaal intranet. Deze vallen buiten de scope van dit plan.

Voor nieuwe digitale diensten geldt dat zij alleen binnen de Digitale Netwerkinfrastructuur vallen als zij netwerkbreed relevant zijn of direct raken aan deze voorzieningen. Een nog te ontwikkelen toetsingskader helpt bepalen of een initiatief generiek, gemeenschappelijk, gedeeld of lokaal is, en welke afspraken nodig zijn over eigenaarschap, financiering en beheer.

Sturing en governance

De ontwikkeling van de Digitale Netwerkinfrastructuur vraagt om heldere sturing en een transparante manier van besluiten nemen.

Status van het informatieplan

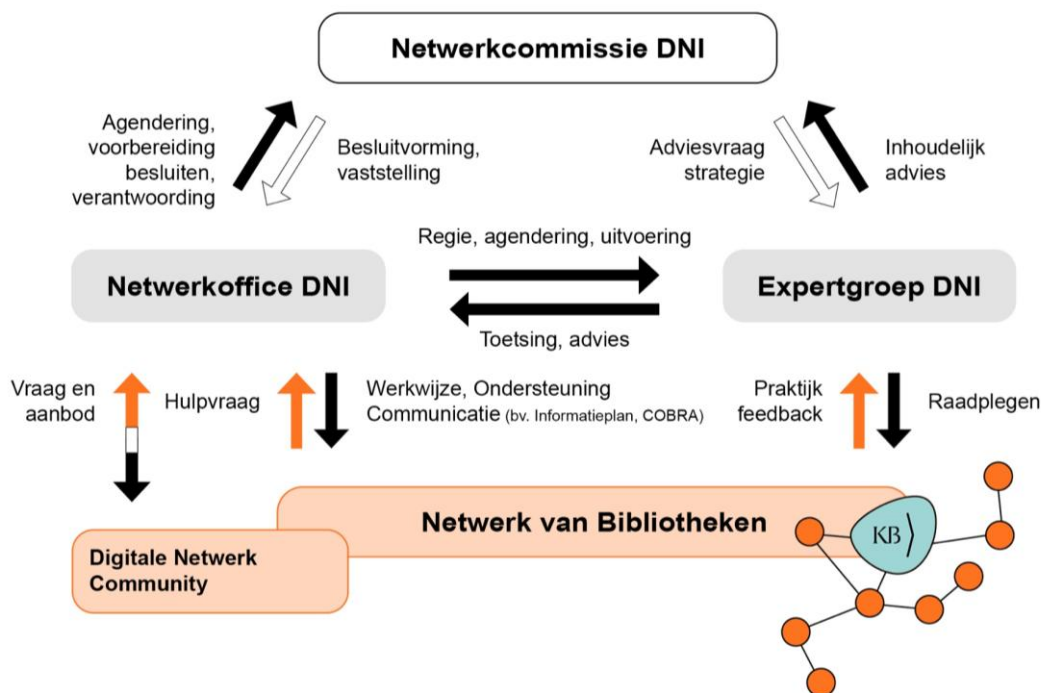
Dit informatieplan is een netwerkbreed kaderdocument dat de koers van de DNI vastlegt. Landelijke programma's, regionale initiatieven en lokale informatieplannen sluiten hierop aan. Bij voorkeur wordt het plan eens per jaar herijkt, passend binnen de planning & control cyclus van bibliotheken. Hierdoor blijft de lokale vraag

³ Dit bedrijfsmodel is ontworpen door Arlande in samenwerking met Rijnbrink en wordt ook gebruikt in lokale informatieplannen.

aangesloten op het landelijk aanbod. De inrichting van het bijbehorende beheerproces is beschreven in Bijlage 2. Beheerproces i-plan.

Wie beslist waarover?

De besluitvorming over de Digitale Netwerkinfrastructuur vindt plaats binnen verschillende gremia met elk een eigen rol en verantwoordelijkheid, zie figuur 3. De bestuurlijke inbedding van deze gremia is toegelicht in Bijlage 3 Bestuurlijke inbedding in het netwerk.

Figuur 3 - Governance van de DNI op hoofdlijnen

Netwerkcommissie DNI

- Bepaalt de koers en prioriteiten van de Digitale Netwerkinfrastructuur.
- Organiseert besluitvorming in het netwerk, ieder lid bij de eigen achterban.
- Is verantwoordelijk voor de vaststelling van gezamenlijke voorzieningen, belangrijke architectuurkeuzes en toewijzing van middelen binnen het gezamenlijke portfolio.
- Is formeel opdrachtgever voor het informatieplan en COBRA en daaropvolgende roadmaps.

Bestaat uit: bestuurders/directeuren die respectievelijk de KB, SDI, SPN en de VOB vertegenwoordigen.

Netwerkooffice DNI

- Bereidt besluiten van de Netwerkcommissie DNI inhoudelijk en procesmatig voor.
- Bewaakt samenhang, planning, kaders en voortgang van het totale portfolio.
- Zorgt voor communicatie over besluiten, kaders en implicaties richting netwerk, en coördineert monitoring en evaluatie.

Bestaat uit: structurele inzet van expertises als architectuur, informatiemanagement, proces- en datamanagement, secretaris, strategische adviseurs.

Expertgroep DNI

- Adviseert de Netwerkcommissie en het Netwerkooffice over inhoud, haalbaarheid, architectuur en samenhang.
- Signaleert kansen, risico's en afhankelijkheden vanuit de praktijk van bibliotheken en POI's.
- Draagt bij aan de doorontwikkeling van referentiearchitectuur, standaarden en toetsingskader.

Bestaat uit: digitale experts namens het netwerk.

Bibliotheken en POI's

- Beslissen over de lokale implementatie van voorzieningen binnen de afgesproken kaders.
- Vertalen het informatieplan naar lokale informatieplannen en concrete projecten.
- Brengen knelpunten, wensen en ervaringen in via de Digitale Netwerkcommunity en andere overlegstructuren.

Werkwijze en besluitvorming

Besluitvorming over nieuwe generieke of gemeenschappelijke voorzieningen verloopt in een aantal stappen:

- Verkenning en advies: het Netwerkooffice en de Expertgroep onderzoeken de behoefte, opties en impact, en formuleren een voorstel.
- Besluitvorming: ieder lid van de Netwerkcommissie organiseert, indien nodig, besluitvorming binnen de eigen organisatie/achterban.
- Vaststelling: de Netwerkcommissie stelt vast op basis van besluitvorming binnen de eigen organisaties of op basis van een aantal factoren als netwerkbelang, financiering, risico's en samenhang met andere initiatieven.
- Uitwerking: uitvoering vindt plaats in projecten en programma's, met duidelijke opdrachtgeverschap, governance en rapportagelijnen.

Voor gedeelde en lokale voorzieningen geldt dat bibliotheken en POI's ruimte houden om eigen keuzes te maken, zolang deze niet in strijd zijn met gezamenlijke kaders voor architectuur, beveiliging en data. Afwijken van de kaders kan alleen na een expliciete bestuurlijke afweging, op basis van een advies van Netwerkoﬃce en Expertgroep.

Relatie met lokale informatieplannen

Bibliotheken blijven zelf verantwoordelijk voor hun digitale keuzes. Lokale informatieplannen zijn daarbij een beoogd instrument om deze keuzes, vanuit de eigen organisatie en context, gestructureerd te onderbouwen. De lokale plannen dragen bij aan het versterken van de digitale volwassenheid van het netwerk, mede door het gesprek dat hierdoor tot stand komt. Niet iedere organisatie beschikt op dit moment over een lokaal informatieplan; hier wordt de komende periode naartoe gewerkt.

Het landelijke informatieplan doet geen uitspraken over de inrichting of vervanging van lokale systemen. Door de lokale plannen te spiegelen aan de speerpunten in dit informatieplan, kunnen bibliotheken voorkomen dat zij oplossingen ontwikkelen die elders al bestaan of niet passen binnen de afgesproken kaders. Het spiegelen helpt bibliotheken om bij lokale ontwikkelingen expliciet stil te staan bij samenhang, hergebruik en toekomstige aansluiting op het netwerk. In de komende periode wordt verkend hoe het landelijke informatieplan nog verder kan worden doorontwikkeld tot een referentiekader voor bibliotheken, zodat zij het nog beter kunnen benutten bij lokale besluitvorming.

4. De vijf speerpunten van de Digitale Netwerkinfrastructuur

De Digitale Netwerkinfrastructuur ontwikkelt zich langs vijf speerpunten, die voortkomen uit analyse van bestaande beleidsdocumenten, architectuurkaders en praktijkervaringen binnen het bibliotheeknetwerk. Deze speerpunten zijn onderling afhankelijk en worden in samenhang ontwikkeld; keuzes binnen het ene speerpunt hebben impact op de haalbaarheid van andere speerpunten.

Elk speerpunt beschrijft wat gebruikers en organisaties gaan merken (toekomstschets), welke richting voor systemen en architectuur wordt gekozen (ontwikkelrichting), welke stappen op hoofdlijnen nodig zijn (globale roadmaps) en wie de belangrijkste actoren zijn.

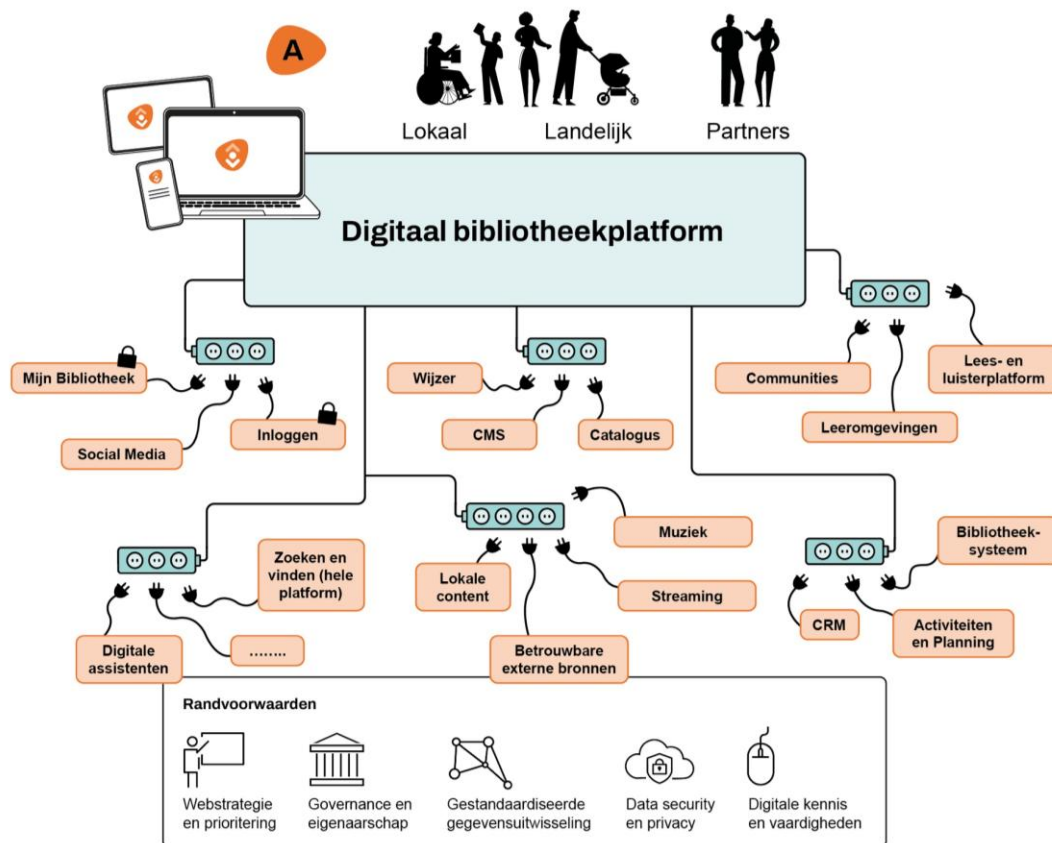
Digitale Bibliotheekervaring & Platform (A)

Toekomstschets

Gebruikers ervaren een herkenbare, digitale bibliotheekomgeving, waarin lokale en landelijke diensten logisch samenkomen. De digitale omgeving sluit aan op de fysieke bibliotheek en ondersteunt verschillende doelgroepen in alle levensfasen, met extra aandacht voor mensen met beperkte digitale vaardigheden of een functiebeperking. Binnen deze omgeving kunnen ook partners hun diensten aanbieden, op een manier die aansluit bij de bibliotheekformule en de publieke waarden van het netwerk.

Ontwikkelrichting

Het digitale bibliotheekplatform vormt de centrale schakel in het digitale ecosysteem van landelijke en lokale digitale voorzieningen. Het biedt herbruikbare bouwstenen voor presentatie, navigatie en interactie, die door alle bibliotheken kunnen worden ingezet binnen gezamenlijke kaders voor vormgeving, toegankelijkheid en techniek. Lokale bibliotheken houden ruimte voor eigen accenten, maar werken wel binnen een set aan ontwerp- en toegankelijkheidsrichtlijnen.

Figuur 4 – Schets digitaal bibliotheekplatform

Globale roadmap

Deze roadmap op hoofdlijnen laat zien welke stappen het bibliotheeknetwerk samen doorloopt om te komen tot één herkenbare digitale bibliotheekervaring.

A Digitale Gebruikerservaring en Platform

Doel: gebruikers altijd en overal laagdrempelige en herkenbare digitale toegang bieden tot het bibliotheekaanbod, waarbij landelijke en lokale, fysieke en digitale diensten samenkomen en goed integreren.

Fase 1 – Verkennen & Experimenteren

- Inzicht verkrijgen in klantreizen, diversiteit, digitale ondersteuning 5 bibliotheekfuncties, metadata, gewenste functionaliteiten
- Webstrategie
- Gezamenlijk beeld Hybride Bibliotheek
- Pilots met nieuwe vormen van zoeken, presenteren en interactie

Fase 2 – Ontwerpen & Kiezen

- Vaststellen van platformprincipes en Programma van Eisen
- Keuzes voor bouwstenen en aanbesteding

Fase 3 – Ontwikkelen en adopteren

- Ontwikkelen digitaal bibliotheekplatform
- Implementatie landelijk en lokaal
- Ondersteuning bij gebruik en beheer

Uitvoering en verantwoordelijkheden

De roadmap wordt gefaseerd uitgevoerd binnen het WaU-traject. De werkgroep *One size fits all?* vervult hierin een coördinerende en verbindende rol richting de betrokken partijen binnen het netwerk. Bibliotheken worden hierbij ondersteund vanuit het WaU-traject, maar blijven zelf eigenaar van de uitvoering en verantwoordelijk voor bijvoorbeeld herinrichting van eigen websites en adoptie hiervan.

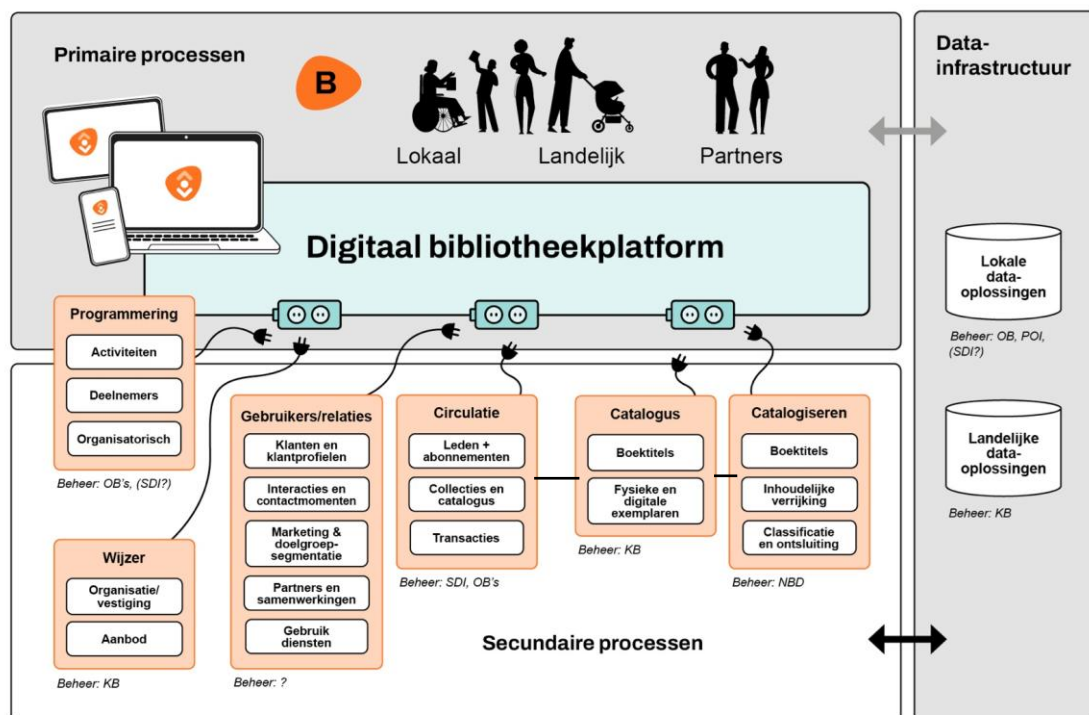
De exploitatie van het digitale bibliotheekplatform zelf en de koppelingen richting lokale of landelijke externe diensten liggen bij de KB (conform Wsob).

Stevig Digitaal Fundament (B)

Toekomstschets

Onder de digitale bibliotheek ligt een stabiel en samenhangend landschap van lokale en landelijke systemen dat collectie, uitlending, activiteiten en klantcontact betrouwbaar ondersteunt. Gebruikers ervaren minder losse loketten; medewerkers werken met beter op elkaar aangesloten applicaties, waardoor processen eenvoudiger en minder foutgevoelig worden.

Ontwikkelrichting

Figuur 5 - Samenhangend systeemlandschap ondersteunende processen

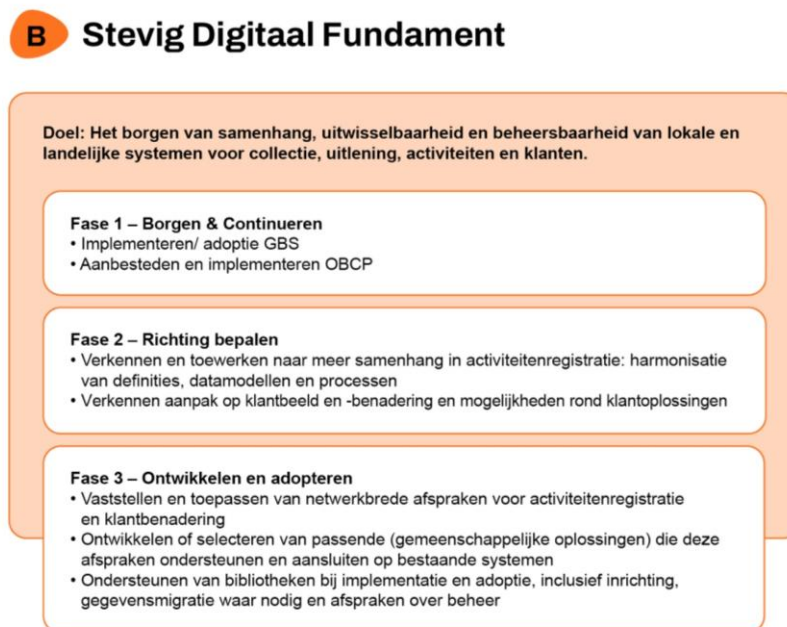
Het Gemeenschappelijk Bibliotheekstelsysteem (GBS) vormt de gezamenlijke kern voor collectie- en uitleenprocessen (circulatie). De interface voor eindgebruikers is geïntegreerd in het digitale bibliotheekplatform en sluit aan op uitgewerkte klantreizen. De landelijke en lokale collecties worden gezamenlijk beschreven in de Nationale Bibliotheek Catalogus (NBC), en via het nieuwe OBCP-platform gecatalogiseerd; het GBS is hierop aangesloten.

Voor activiteiten, marketing, leren en andere domeinen worden gespecialiseerde systemen ingezet, die via open standaarden en duidelijke architectuurafspraken gekoppeld zijn aan het GBS. Activiteiten worden netwerkbreed op een eenduidige manier vastgelegd en slechts één keer ingevoerd. Bibliotheken kunnen hiervoor een eigen oplossing kiezen, zolang die past binnen de gezamenlijke kaders. Afhankelijk van de uitkomsten van nadere verkenningen, kan het netwerk besluiten hiervoor een gemeenschappelijke voorziening te ontwikkelen.

Voor alle verbonden gebruikers komt informatie uit verschillende systemen samen in één registratieoplossing, die voldoet aan AVG- en privacyrichtlijnen en aan het normenkader van het netwerk.

Globale roadmap

Onderstaande roadmap op hoofdlijnen laat zien welke stappen het bibliotheeknetwerk doorloopt om te komen tot meer samenhang in het ondersteunende systeemlandschap. De fasen lopen deels parallel aan elkaar.

Uitvoering en verantwoordelijkheden

Dit speerpunt wordt gerealiseerd door meerdere partijen binnen het netwerk. De implementatie van het GBS is de verantwoordelijkheid van Coöperatie SDI, in nauwe

samenwerking met de bibliotheken. Het OBCP valt onder de verantwoordelijkheid van NBD Biblion, in samenwerking met de KB en het netwerk.

De verkenningen in fase 2 liggen primair bij de bibliotheken, in samenwerking met de POI's. Wanneer deze verkenningen leiden tot passende oplossingen, ligt het voor de hand dat Coöperatie SDI een rol vervult bij de selectie, ontwikkeling en adoptie daarvan binnen het netwerk.

Veilige, Persoonlijke Toegang (C)

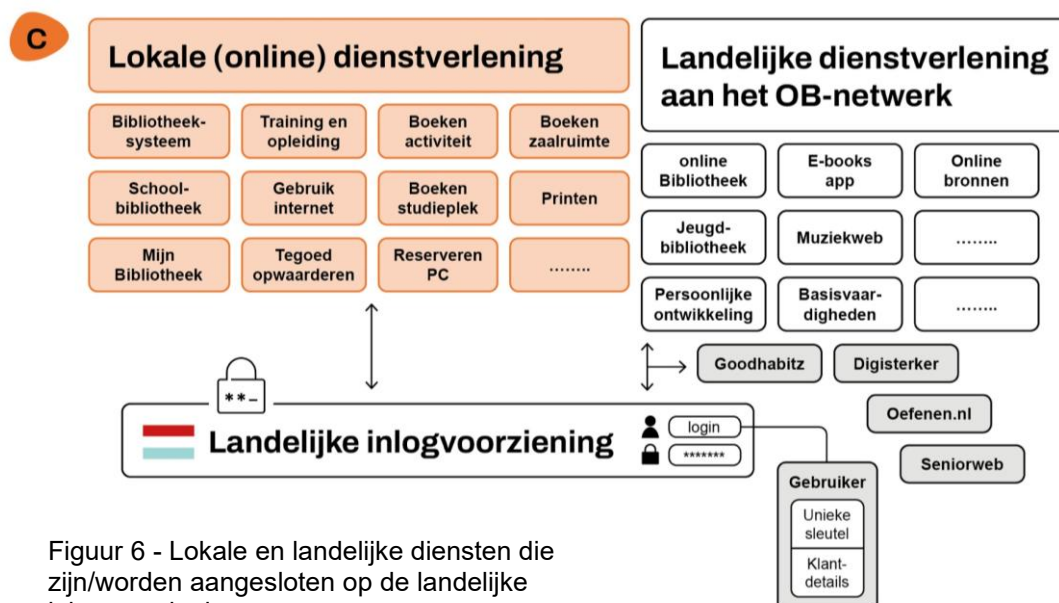
Toekomstschets

Gebruikers krijgen met één account toegang tot een groot deel van de digitale bibliotheekdiensten, ongeacht via welk kanaal zij binnenkomen. Achter dit account zit een unieke digitale identiteit, die zorgt voor eenvoudige en veilige toegang.

Aan deze digitale identiteit kan, waar de gebruiker daarvoor toestemming geeft, een persoonsbeeld worden gekoppeld, waarin relevante gebruiks- en klantgegevens worden samengebracht. Dit maakt persoonlijke dienstverlening mogelijk, zoals reserveren, verlengen en gerichte aanbevelingen, met een consistente ervaring van website tot vestiging.

Gebruikers houden volledige regie over hun gegevens, inclusief inzage en het geven of intrekken van toestemming. Veiligheid en privacy zijn geborgd volgens publieke waarden, de AVG en relevante Europese regelgeving. Waar persoonlijke identificatie of een persoonsbeeld niet nodig is, blijft anoniem gebruik vanzelfsprekend mogelijk.

Ontwikkelrichting

Figuur 6 - Lokale en landelijke diensten die zijn/worden aangesloten op de landelijke inlogvoorziening.

De huidige landelijke inlogvoorziening wordt doorontwikkeld, zodat meer online bibliotheekdiensten via een centrale toegang beschikbaar komen. Dit biedt onder meer kansen om scholieren in het primair en voortgezet onderwijs laagdrempelige toegang te geven tot digitale bibliotheekdiensten, via federatieve toegang met bestaande accounts.

Deze landelijke voorziening controleert wie de gebruiker is (authenticatie) en welke diensten hij mag zien en gebruiken (autorisatie). Op het moment van schrijven komen de gegevens voor de autorisatie uit de bibliotheeksystemen, die via standaard technieken aan deze voorziening zijn gekoppeld. Op termijn kunnen ook andere systemen worden gekoppeld voor de autorisatie.

Globale roadmap

De onderstaande roadmap laat op hoofdlijnen zien welke stappen het bibliotheeknetwerk doorloopt om te komen tot makkelijke, herkenbare en persoonlijke toegang. De fasen kunnen deels parallel aan elkaar lopen.

Uitvoering en verantwoordelijkheden

De roadmap bestaat uit zowel landelijke als lokale activiteiten. De landelijke activiteiten worden gefaseerd uitgewerkt en uitgevoerd binnen het WaU-traject. De werkgroep *Authenticatie voor een Leven Lang Ontwikkelen* vervult hierin een coördinerende en verbindende rol richting de betrokken partijen binnen het netwerk.

Daarnaast zijn er lokale activiteiten die nodig zijn om bibliotheken daadwerkelijk aan te sluiten op de landelijke inlogvoorziening. Deze acties, zoals aanpassingen in lokale systemen, processen en dienstverlening, vallen onder de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke bibliotheken. Bibliotheken worden hierbij ondersteund vanuit het

WaU-traject, maar blijven zelf eigenaar van de uitvoering. De exploitatie van de centrale inlogvoorziening en de koppelingen met lokale en landelijke diensten liggen bij de KB (conform Wsob).

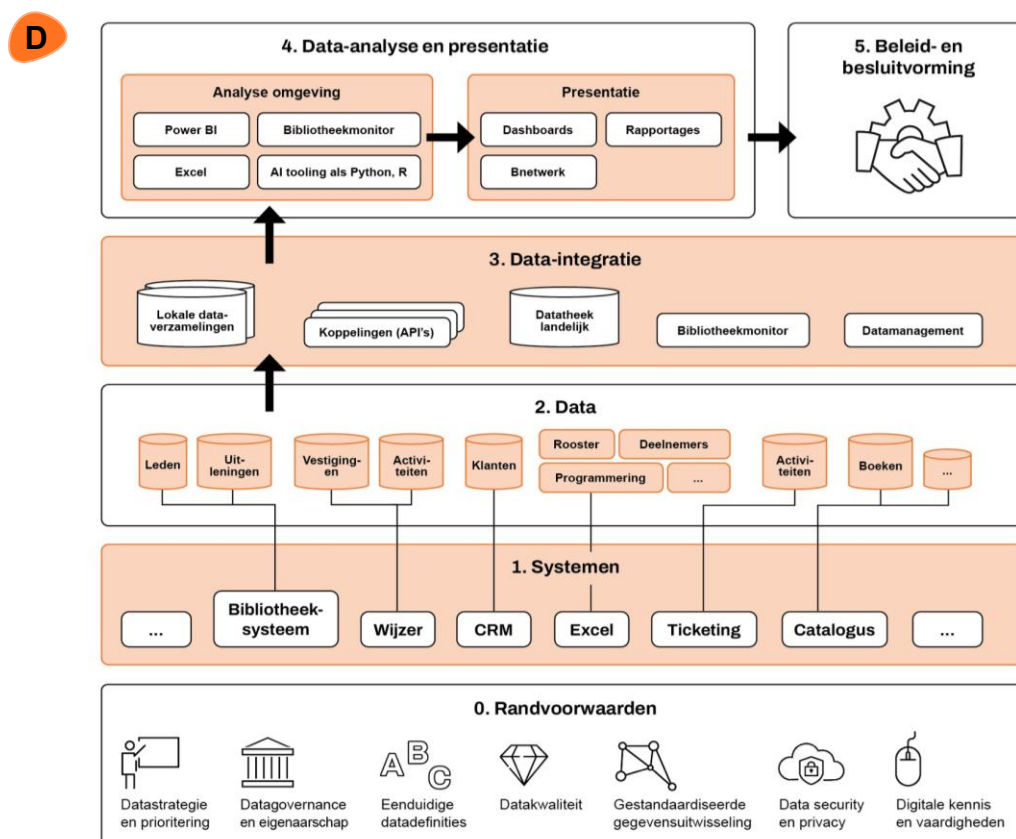
Van Data naar Daadkracht (D)

Toekomstschets

Bibliotheken beschikken over betrouwbare, samenhangende en toegankelijke data die structureel wordt benut voor verantwoording, sturing en verbetering van dienstverlening. Medewerkers en bestuurders kunnen op lokaal, regionaal en landelijk niveau onderbouwde keuzes maken op basis van actuele en consistente inzichten.

Data wordt één keer vastgelegd en meervoudig gebruikt. Door eenduidige definities, eenvoudige aanleverprocessen voor verantwoordingsrapportages (zoals Wsob) en een robuuste data-infrastructuur is er vertrouwen in de cijfers. Ook hebben medewerkers in het netwerk voldoende kennis en vaardigheden om data te vertalen naar betekenisvolle inzichten over bereik, gebruik en maatschappelijke impact.

Ontwikkelrichting

Figuur 7 - Praatplaat voor de opzet van een data-omgeving voor analyse en rapportage. De illustratie laat zien hoe data door de keten stroomt: van bronsystemen (laag 1) en opgeslagen data (laag 2), via integratielagen (laag 3), naar analyse, presentatie (laag 4) en besluitvorming (laag 5). Elke laag vereist aandacht voor randvoorwaarden (laag 0): governance, datakwaliteit, definities en vaardigheden.

De ontwikkelrichting bestaat uit een aantal samenhangende bouwstenen:

- **Gemeenschappelijke taal.** Een netwerkbrede kernset van definities en afspraken zorgt voor eenduidigheid, vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van data.
- **Gemakkelijke gegevenslevering.** Gegevens worden zo veel mogelijk geautomatiseerd aangeleverd via gestandaardiseerde processen, waardoor registratielast afneemt en datakwaliteit verbetert.
- **Data-infrastructuur.** Een samenhangende, gemeenschappelijke data-infrastructuur ondersteunt veilige opslag, ontsluiting en hergebruik van data en sluit aan op lokale systemen en werkprocessen.
- **Bewustzijn en vaardigheden.** Medewerkers en bestuurders begrijpen het belang van data en weten hoe zij inzichten kunnen benutten binnen hun rol, passend bij hun kennis en verantwoordelijkheden.
- **Inzicht in behoefte, impact en belang.** Data en onderzoek maken zichtbaar welke bijdrage bibliotheken leveren aan de maatschappelijke opgaven en waar bijsturing of doorontwikkeling nodig is.

Het bibliotheeknetwerk ontwikkelt zich richting data-geïnformeerd werken als vast onderdeel van de dagelijkse praktijk. Daarbij staat niet de techniek centraal, maar de waarde die data oplevert voor keuzes, leren en verbeteren.

Globale roadmap

Onderstaande roadmap beschrijft hoe het bibliotheeknetwerk stapsgewijs toewerkt naar data-geïnformeerd werken.

D Van Data naar Daadkracht

Doel: met betrouwbare, samenhangende en goed toegankelijke data betere keuzes maken, maatschappelijke impact zichtbaar maken en de dienstverlening continu verbeteren, met zo min mogelijk registratielast.

Fase 1 – Kaders en basis op orde

- Vaststellen kernset definities en afspraken, inclusief beheer
- Inzicht in huidige datastromen, informatiebehoeften en data-infrastructuur
- Invulling geven aan randvoorwaarden als datastrategie, -governance en -eigenaarschap
- Verkenning vergroten van bewustzijn over nut en noodzaak van data

Fase 2 – Modelleren en valideren

- Ontwikkelen en testen van vereenvoudigde processen voor gegevenslevering
- Valideren van definities, processen en infrastructuur via pilots en vaststellen hiervan
- Uitwerken scenario's en businesscase voor doorontwikkeling

Fase 3 – Datageïnformeerd werken

- Structureel gebruik van data voor verantwoording, sturing en verbetering
- Samenhang tussen lokale en landelijke inzichten
- Doorontwikkeling richting impactgericht werken

Uitvoering en verantwoordelijkheden

De activiteiten binnen dit speerpunt worden gefaseerd uitgevoerd binnen het WaU-traject *Datavolwassen bibliotheeknetwerk*, in nauwe samenwerking met de KB, VOB, POI's en bibliotheken.

De KB is verantwoordelijk voor de Datatheek en Bibliotheekmonitor, besluitvorming over de verantwoordelijkheid voor een gemeenschappelijke data-infrastructuur moet nog plaatsvinden. Het is aannemelijk dat Coöperatie SDI hier een belangrijke rol gaat vervullen. Bibliotheken en POI's leveren praktijkinput, nemen deel aan pilots en zorgen voor lokale adoptie binnen de gezamenlijke kaders.

Samen Werken binnen Heldere Kaders (E)

Toekomstschets

Het bibliotheeknetwerk opereert vanuit gezamenlijke, duidelijke kaders die een randvoorwaarde zijn voor de uitvoering van alle andere speerpunten. Wet- en regelgeving, publieke waarden en architectuurprincipes zorgen voor samenhang, zonder lokale autonomie te beperken. Bestuurders en medewerkers ervaren voorspelbare samenwerking en transparante besluitvorming over digitale ontwikkelingen.

Ontwikkelrichting

Figuur 8 - Samen Werken binnen Heldere Kaders

Helder beschreven governance met expliciete rollen voor Netwerkcommissie DNI, Netwerkoﬃce DNI en Expertgroep DNI zorgt voor transparante besluitvorming en afstemming. Het Netwerkoﬃce fungeert als centrale schakel voor samenhang tussen landelijke en lokale infrastructuur en informatieplannen. Bnetwerk wordt het kennisplatform waar initiatieven samenkomen en lessen uit de praktijk worden gedeeld.

Verder wordt verkend hoe bibliotheken beter kunnen worden geholpen bij onderdelen waar specifieke kennis of capaciteit nodig is, bijvoorbeeld bij het opstellen en duiden van rapportages, op het gebied van informatiebeveiliging en digitale vaardigheden van bestuurders en medewerkers.

Globale roadmap

Deze roadmap beschrijft hoe het bibliotheeknetwerk stapsgewijs werkt aan samenwerking binnen heldere kaders. De fasen bouwen voort op elkaar, maar kunnen waar nodig parallel worden uitgevoerd, afhankelijk van lopende ontwikkelingen en besluitvorming binnen het netwerk.

E Samen Werken binnen Heldere Kaders

Doel: Samenhang en duidelijkheid creëren in de samenwerking binnen het bibliotheeknetwerk door heldere kaders, rollen en afspraken.

Fase 1 – Kaders en uitgangspunten verduidelijken

- Vaststellen en actualiseren van netwerkbrede kaders, principes en afspraken
- Verhelderen van rollen, verantwoordelijkheden en besluitvormingsprocessen
- Positioneren van lokale informatieplannen als verbindend instrument

Fase 2 – Toepassen en afstemmen

- Toetsen van lopende en nieuwe initiatieven aan de vastgestelde kaders en afspraken
- Verbeteren van afstemming en samenwerking tussen landelijke programma's en lokale plannen en tussen netwerkpartijen in uitvoeringstrajecten
- Verkennen gerichte ondersteuning bibliotheken op bepaalde onderwerpen (bv. rond data)

Fase 3 – Verankeren en leren

- Structureel werken volgens de gezamenlijke kaders en afspraken
- Periodiek evalueren en waar nodig, bijstellen op basis van praktijkervaring
- Versterken digitale vaardigheden bestuurders en medewerkers

Uitvoering en verantwoordelijkheden

Dit speerpunt wordt netwerkbreed gerealiseerd en raakt alle andere speerpunten van de Digitale Netwerkinfrastructuur.

- *KB* heeft een kader stellende en faciliterende rol vanuit haar verantwoordelijkheid voor landelijke voorzieningen en de DNI.

- *Bibliotheken* blijven verantwoordelijk voor hun eigen keuzes en uitvoering, en leveren actief een bijdrage aan de activiteiten binnen dit speerpunt. Zij gebruiken daarbij bij voorkeur lokale informatieplannen om deze keuzes te onderbouwen en af te stemmen op het netwerk.
- *POI's* ondersteunen bibliotheken bij de vertaling van landelijke kaders naar de lokale praktijk en bevorderen regionale samenhang.
- *Netwerkgremia* (zoals netwerkcommissies, expertgroepen en het Netwerkooffice) zorgen voor afstemming, besluitvorming, prioritering en borging.
- *SDI* ontwikkelt en beheert gemeenschappelijke diensten in samenwerking met de leden van de coöperatie.
- *ICT-leveranciers* denken mee en helpen bij het opstellen van een realiseerbare API-strategie.

De samenwerking binnen heldere kaders is geen eenmalige exercitie, maar een doorlopend proces dat meebeweegt met maatschappelijke ontwikkelingen, wetgeving en de groeiende digitale volwassenheid van het netwerk.

5 Budgettering

Financieel kader Wsob

De KB-begroting 2026⁴ laat zien dat de totale rijksbijdrage op grond van de Wsob voor dat jaar € 70,367 miljoen bedraagt. Deze bijdrage is verdeeld over meerdere budgetposten. De post *Rijksbijdrage Wsob Landelijke stelseltaken & Digitale Infrastructuur* vormt de financiële basis voor zowel landelijke stelseltaken als voor de ontwikkeling en het beheer van de digitale netwerkinfrastructuur die onder de reikwijdte van dit informatieplan vallen.

Rijksbijdrage Wsob Bedragen x € 1.000	2025 Begroting	2026 Begroting
Rijksbijdrage WSOB Land. Stelseltaken & Dig. Infrastructuur	€ 26.648	€ 27.158
Rijksbijdrage WSOB Inkoop e-content	€ 20.640	€ 21.081
Rijksbijdrage WSOB E-lending Convenant	€ 3.300	€ 3.300
Rijksbijdrage WSOB Voorziening Aangepast lezen	€ 14.439	€ 14.758
WaU-middelen	€ 4.037	€ 4.070
Totaal rijksbijdrage Wsob	€ 69.064	€ 70.367

Tot de landelijke digitale infrastructuur (LDI) behoren onder meer WaaS, NBC, Wijzer, Datatheek, IBL, Landelijk Lenen en voorzieningen voor toegang en autorisatie van eindgebruikers. Tot de landelijke stelseltaken worden onder andere gerekend Bibliotheekmonitor, Bibliotheekinzicht en Bnetwerk (inclusief metdeKB en biebtobieb). Overige stelseltaken, zoals netwerkbrede ondersteuning en stafcapaciteit, vallen buiten de scope van dit informatieplan.

Financiering initiatieven

De financiering van dit informatieplan volgt bestaande structuren en benut schaalvoordelen, zodat investeringen efficiënt worden ingezet.

WaU-middelen

Een aanzienlijk deel van de onderwerpen uit de globale roadmaps valt binnen de scope van het WaU-traject (2023-2031) en wordt vanuit dit programma gefinancierd en uitgewerkt in projecten. Het betreft eenmalige middelen, gericht op extra doorontwikkeling van de landelijke digitale infrastructuur. Structurele kosten voor beheer en verdere doorontwikkeling na afloop van het WaU-programma vallen buiten deze financiering. Voor de implementatie en adoptie van WaU-resultaten is in veel

⁴ Bron: *Begroting KB Nationale Bibliotheek 2026, versie 11 september 2025*

gevallen inzet van bibliotheken zelf nodig; deze inzet dient te worden meegenomen in de eigen plannen.

Provinciaal en lokaal

Gedeelde voorzieningen worden gefinancierd door collectieve inkoop van meerdere bibliotheken bij één leverancier, of door regionale afrekening door POI's, waarbij bibliotheken kosten delen op basis van gebruik. Lokale implementatie gebeurt binnen bestaande lokale budgetten, ondersteund door POI's voor kennis en adoptie. Innovatie en pilots maken gebruik van netwerkinstrumenten of tijdelijke projectfinanciering, zodat experimenten snel kunnen starten zonder structurele druk.

Collectieve financiering (SDI)

Voor de structurele beheerkosten van de collectieve voorziening GBS is door de coöperatie een financieringsconstructie afgesproken met de deelnemende organisaties, gebaseerd op inwonersaantallen. Daarnaast ontvangt SDI tot en met 2026 middelen vanuit de Bibliotheekbrief ter ondersteuning van de systeemontwikkeling. Parallel aan de ontwikkeling van het GBS worden ook andere mogelijke gemeenschappelijke voorzieningen verkend, bijvoorbeeld op het gebied van data (WaU-traject) en activiteitenregistratie.

KB-financiering

De KB ontvangt vanuit OCW een structurele rijksbijdrage voor beheer en de reguliere doorontwikkeling van de LDI en online Bibliotheek. Besluitvorming over structurele borging en financiering na afloop van WaU volgt via de reguliere bestuurlijke gremia van het netwerk.

Verder ontvangt de KB in de periode 2024–2027 een tijdelijke subsidie voor ondersteuning bij hulp rond belasting en toeslagen, aanvullend op het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). In dit kader zijn bibliotheken verplicht minimaal vier activiteiten per jaar te organiseren en deze op uniforme wijze vast te leggen in Wijzer. Dit is momenteel de enige netwerkbrede voorziening waarmee deze activiteiten eenduidig kunnen worden geregistreerd en verantwoord.

Financiële kaders en besluitvorming

Dit informatieplan beschrijft het huidige financiële kader en de belangrijkste financieringsstromen voor de ontwikkeling en het beheer van de Digitale Netwerkinfrastructuur. Daarbij wordt zichtbaar dat een deel van de ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt door tijdelijke middelen, terwijl structurele financiering en borging niet in alle gevallen zijn gedekt binnen de huidige kaders. Besluitvorming hierover vindt plaats via de governance binnen het netwerk zoals beschreven in dit plan, in samenhang met de verdere uitwerking van de roadmaps en de voortgang van (WaU-)projecten.

Bijlage 1. Toelichting voorzieningen DNI

Digitale Netwerkinfrastructuur (DNI)

De Digitale Netwerkinfrastructuur (DNI) is de verzamelterm voor de digitale voorzieningen van het openbare bibliotheeknetwerk die binnen de scope van dit informatieplan vallen.

Landelijke Digitale Infrastructuur (LDI)

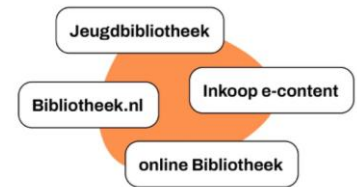
De Landelijke Digitale Infrastructuur (LDI) is onderdeel van de DNI en bestaat uit samenhangende digitale diensten en platforms die bibliotheekdiensten landelijk toegankelijk maken. De LDI wordt beheerd en doorontwikkeld door de KB, in samenwerking met openbare bibliotheken (OB's) en provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's). Bibliotheken en POI's kunnen hierop aansluiten met hun eigen lokale of provinciale ICT-infrastructuur. De LDI omvat onder meer:

- **WaaS (Website as a Service)** Landelijk beheerd platform waarmee bibliotheken een eigen lokale website kunnen realiseren. Techniek, vormgeving en basis-functionaliteiten worden centraal verzorgd; de inhoud wordt lokaal bepaald. Landelijke diensten zoals Bibliotheek.nl, het lees- en luisterplatform en Wijzer zijn geïntegreerd.
- **NBC (Nationale Bibliotheekcatalogus)** Landelijke catalogus die toegang biedt tot de gezamenlijke fysieke en digitale collecties. Wordt gebruikt voor Bibliotheek.nl en het lees- en luisterplatform en door bibliotheken voor het doorzoeken van de landelijke (en soms lokale) collectie.
- **IBLV (Interbibliothecair Leenverkeer)** Voorziening waarmee bibliotheekleden via lokale catalogi en Bibliotheek.nl fysieke materialen kunnen aanvragen bij andere bibliotheken.
- **Landelijk lenen** Voorziening waarmee een gebruiker met een eigen bibliotheekpas materialen kan lenen bij andere openbare bibliotheken in Nederland. De gebruiker kan de geleende materialen terugbrengen bij zowel de gastbibliotheek als bij de eigen bibliotheek.
- **Wijzer** Landelijke invoerapplicatie waarin bibliotheken basisgegevens over organisatie, locaties en activiteiten vastleggen, zoals NAW-gegevens, openingstijden en de unieke ISIL-code. Deze gegevens kunnen worden hergebruikt in andere toepassingen, waaronder lokale websites.
- **Authenticatievoorziening (AV)** Landelijke voorziening voor inloggen op bibliotheekdiensten. Autorisatiegegevens worden door lokale bibliotheken aangeleverd.

- **Datatheek** Landelijk dataplatform waarin gegevens over onder meer uitleningen, collecties en leden worden verzameld en gecombineerd (conform AVG-richtlijnen). Geaggregeerde data worden beschikbaar gesteld aan OCW en CBS en ontsloten via Bibliotheekinzicht.

Landelijke Digitale Openbare Bibliotheek (LDOB)

De Landelijke Digitale Openbare Bibliotheek (LDOB) omvat de gezamenlijke digitale collectie voor lezen en leren van de KB en openbare bibliotheken. Hieronder vallen onder meer e-books, luisterboeken en muziek die via het lees- en luisterplatform beschikbaar zijn. Ook Bibliotheek.nl, de Jeugdbibliotheek en de gezamenlijke inkoop van e-content maken deel uit van de LDOB.

Bnetwerk (samenwerking en kennisdeling)

Bnetwerk is het landelijke platform voor samenwerking en kennisuitwisseling binnen het openbare bibliotheeknetwerk. Het ondersteunt het delen van kennis en ervaringen, en biedt nieuws, beleidsinformatie, onderzoeksresultaten en praktische tools voor bibliotheekprofessionals.

Bibliotheekmonitor en -overzicht.

De KB zet de **Bibliotheekmonitor** in voor het systematisch verzamelen en analyseren van gegevens over prestaties, bereik en maatschappelijke impact van bibliotheken. De resultaten worden ontsloten via **Bibliotheekoverzicht** op Bnetwerk, waar meerdere onderzoeksinstrumenten samenkomen.

Collectiebeheer en uitleenvoorzieningen

Bibliotheken maken gebruik van een **Integrated Library System (ILS)** voor het beheer van collecties, gebruikers en uitleenprocessen. Het **Gemeenschappelijk Bibliotheeksysteem (GBS)** is een voorbeeld hiervan en wordt geïmplementeerd en beheerd door SDI voor een groot deel van de openbare bibliotheken.

Gezamenlijk catalogiseren

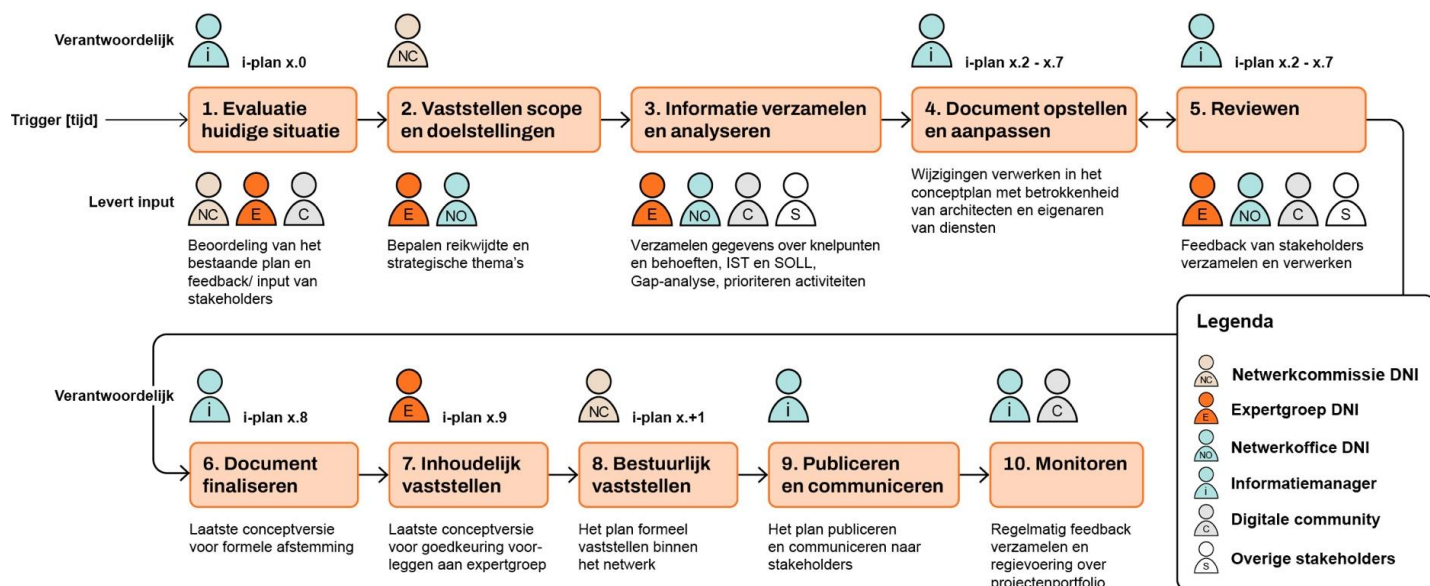
Bibliotheken catalogiseren op het moment van schrijven in het **Gemeenschappelijk Geautomatiseerd Catalogiseersysteem (GGC)**. Dit systeem voldoet niet meer aan de huidige behoefte. Daarom is een traject gestart dat moet leiden tot een nieuwe catalogiseeromgeving, Openbaar Bibliotheek Catalogiseer Platform (OBCP), die als *single point of thruth* voor de verschillende publiekscatalogi kan dienen.

Digitale content en educatieve dienstverlening

Via de LDOB is digitale content en educatief aanbod beschikbaar voor verschillende doelgroepen, waaronder e-content en cursussen gericht op basisvaardigheden (bijvoorbeeld oefenen.nl, Digisterker), persoonlijke ontwikkeling (denk aan Muziekweb en GoodHabit) en educatie voor jeugd (zoals Uittrekselbank en Junior Einstein).

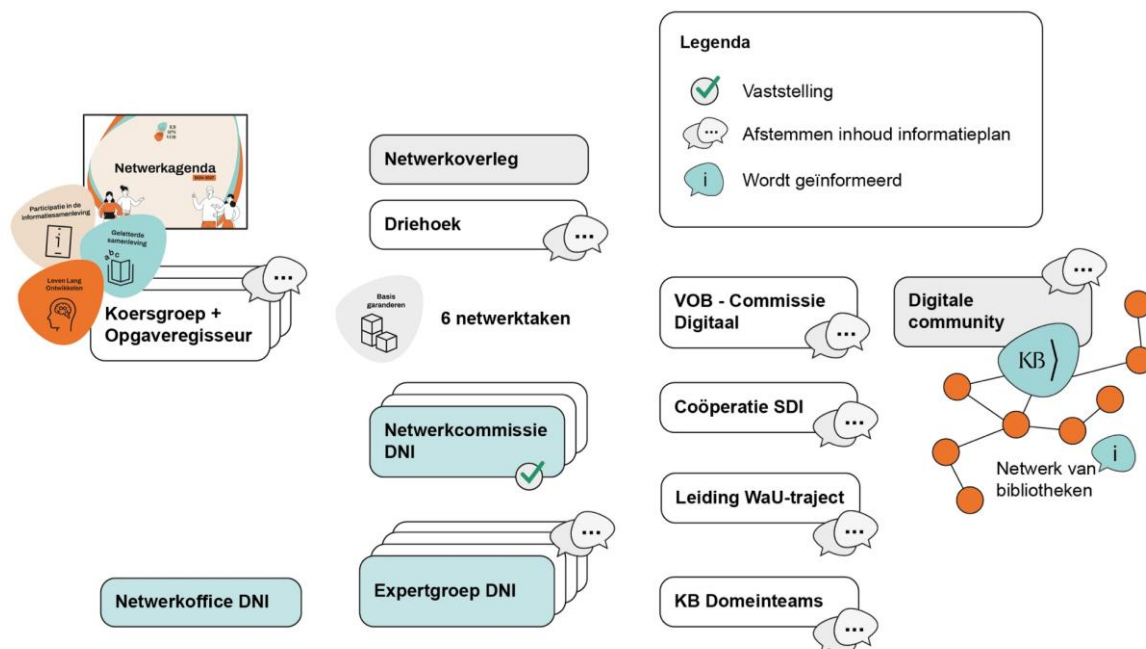
Bijlage 2. Beheerproces i-plan

Om ervoor te zorgen dat dit plan actueel blijft en periodiek wordt bijgewerkt voor en door het netwerk, is een gestructureerd proces nodig:

Figuur 9 - Beheerproces informatieplan

Bijlage 3 Bestuurlijke inbedding in het netwerk

Figuur 10 - Belangrijkste stakeholders binnen het OB-netwerk voor de DNI

Voor elke maatschappelijke opgave is een koersgroep met leden uit het netwerk geformeerd en een opgaveregisseur vanuit de KB. Samen geven zij richting aan de opgave en bewaken zij de voortgang. Op bestuurlijk niveau stemmen KB, SPN en VOB onderling af in het netwerkoverleg, dat wordt voorbereid door de driehoek van strategisch adviseurs van deze organisaties. Voor een aantal netwerktaken zijn netwerkcommissies ingericht met een lichte bestuurlijke afvaardiging van alle benodigde partijen; de Netwerkcommissie DNI is daar één van.

De totstandkoming en uitvoering van het informatieplan raken diverse gremia en voorzieningen. SDI (Coöperatie Samen Digitaal Innoveren) ontwikkelt en beheert gezamenlijke voorzieningen zoals het GBS en werkt aan aanvullende diensten op het gebied van data, informatiebeveiliging en koppelingen. De VOB-commissie Digitaal adviseert de VOB over o.a. het informatieplan, terwijl het WaU-traject als uitvoeringsprogramma een groot deel van de beschreven activiteiten realiseert. Daarnaast spelen overige netwerktaken zoals Innovatie en Kennis & Kwaliteit een rol, evenals domeintteams binnen de KB en instrumenten zoals de Datatheek en Bibliotheekmonitor.